

Strazburg, 27 Kasım 2003
[ccje/docs2003/ccje(2003) op n° 5e]

CCJE (2003) Op. N° 5

**AVRUPA HÂKİMLERİ DANIŞMA KONSEYİ
(CCJE)**

AVRUPA HÂKİMLERİ DANIŞMA KONSEYİNİN (CCJE)
AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE YAPILACAK
ATAMALARA İLİŞKİN KURALLAR VE UYGULAMALAR
KONUSUNDA AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİNİN
DİKKATİNE SUNDUĞU
5 SAYILI GÖRÜŞ

1. CCJE, Strazburg'da 24-28 Kasım 2003 tarihlerinde yaptığı 4. toplantısında Uluslararası İnsan Haklarını Hukuk Yoluyla Koruma Merkezinin (Interights) "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılacak Atamalara İlişkin Kurallar ve Uygulamalar" konusundaki raporunu ele almıştır.

2. Raporda yer alan kanaat ve önerileri memnuniyetle karşılayan CCJE, bunları yargı bağımsızlığı ve hâkimlerin azledilememesine ilişkin standartlar konusundaki 1 (2001) sayılı Görüş'ünde yer alan önerilerin hayata geçirilmesi yönünde önemli bir adım olarak değerlendirmekte ve bunların aşağıdaki hususlarda kullanılmasını teşvik etmektedir:

(a) Uluslararası mahkemelere hâkim atama prosedürü. İlgili Görüş'ün 56. paragrafında şu ifade yer alıyor:

"CCJE; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Birliği sözleşmeleri gibi uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerin ulusal hukuk sistemleri ve hâkimler bakımından taşıdığı önemin, bu tür metinleri yorumlayan mahkemelere yapılacak atama ve yeniden atamaların da aynı derecede güven uyandırmasını ve ulusal hukuk sistemlerinde takip edilen ilkelere uygun olmasını kaçınılmaz kıldığı görüşüne varmıştır. CCJE, ayrıca, 37 ila 45. paragraflarda bahsedilen bağımsız merciin uluslararası mahkemelere yapılacak atama ve yeniden atama süreçlerine dâhil edilmesinin teşvik edilmesi gerektiğini değerlendirmiştir. Avrupa Konseyi ve kurumları, kısaca ifade etmek gerekirse, herhangi bir üye devletin ferdi olarak sahip olduklarından daha üstün ortak değerlere inanç temelinde kurulmuşlardır ve bu inancın pratikte önemli etkileri oluşmaya başlamıştır. Ancak, bu değerlerin uluslararası seviyede uygulanması konusunda ısrarcı olunmaması halinde, değerlerin bizzat kendisi ve bunların ortaya koyulması ve uygulanmasına ilişkin süreçler zarar görebilecektir."

37 ve 45. paragraflar, yargı teşkilatını yeterli düzeyde temsil eden bir bağımsız merciin hâkimlerle ilgili tüm atamalarda söz sahibi olması gerektiğini ifade etmektedir.

(b) Özellikle 57. ve 52. paragraflarda hâkimlik teminatıyla ilgili şöyle denmektedir:

"Mecburi emeklilik yaşına ulaşınca veya önceden belirlenen görev süresi doluncaya kadar hâkimlik teminatının sağlanması yargı bağımsızlığının temel ilkelerinden birisidir."

"CCJE, istisnai olarak, tam zamanlı bir hâkimin sınırlı bir süre için atandığı hallerde, aşağıdaki şartları sağlayacak bir prosedür olmadığı sürece tekrar görevlendirilmemesi gerektiğini ifade etmektedir:

- i. Hâkimin yeniden görevlendirilme talebinin atamayı yapan organ tarafından incelemeye alınması;
- ii. Yeniden görevlendirme kararının, siyasi mülahazaları dikkate almaksızın tamamen objektif ve liyakate dayalı olması."

3. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine hâkim olarak atanmak için öngörülen objektif kıstaslar İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'nin 21. maddesinde aşağıdaki şekilde tayin edilmiştir:

"Hâkimler üstün ahlaki vasıflara sahip olmalı ve yüksek bir adli göreve atanmak için gerekli niteliklere haiz ya da ehliyetleriyle tanınmış hukukçular olmalıdırlar."

4. Avrupa Konseyi üyesi 45 ülkenin ulusal hâkimlerinden oluşan CCJE, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine atanacak hâkimlerin yalnızca bu kıstaslara uygun olmalarına değil aynı zamanda böylesi bir görev için en iyi adaylar olmalarına da büyük önem verdiğini vurgulamak istemektedir. Mahkemenin ve aynı zamanda Sözleşme'nin bütünlüğü ve itibarı buna bağlıdır.